ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2020/1960 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 14ης Μαΐου 2020

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) για το οικονομικό έτος 2018

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων για το οικονομικό έτος 2018,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 16ης Ιανουαρίου 2019, σχετικά με την ενωσιακή διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων ([1]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 100 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0068/2020),

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την κατάσταση εσόδων και δαπανών της ([2]), ο οριστικός προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων («η Αρχή») για το οικονομικό έτος 2018 ανήλθε σε 79 183 814,25 EUR, ποσό που συνιστά ελαφρά μείωση κατά 0,47 % σε σύγκριση με το 2017· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προϋπολογισμός της Αρχής προέρχεται κυρίως από τον προϋπολογισμό της Ένωσης ([3])·

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην έκθεσή του για τους ετήσιους λογαριασμούς της Αρχής για το οικονομικό έτος 2018 («έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου»), δηλώνει πως έχει αποκομίσει εύλογη βεβαιότητα ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί της Αρχής είναι αξιόπιστοι και ότι οι πράξεις στις οποίες βασίζονται είναι νόμιμες και κανονικές·

Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

1. σημειώνει με ικανοποίηση ότι οι προσπάθειες παρακολούθησης του προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2018 είχαν ως αποτέλεσμα ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού 100 %, το οποίο συνιστά ελαφρά αύξηση κατά 0,02 % σε σύγκριση με το 2017· σημειώνει επίσης ότι το ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών ήταν 91,31 %, ποσοστό που συνιστά μείωση κατά 1 % σε σύγκριση με το 2017·

Επιδόσεις

2. σημειώνει ότι η Αρχή έθεσε αρκετούς βασικούς δείκτες επιδόσεων (ΒΔΕ) για τη μέτρηση του αντικτύπου και των αποτελεσμάτων, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της διαχείρισης βάσει επιδόσεων, για τη μέτρηση της προστιθέμενης αξίας που παρέχουν οι δραστηριότητές της· σημειώνει, επιπλέον, ότι η Αρχή χρησιμοποιεί άλλους ΒΔΕ για τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισής της·

3. αναγνωρίζει ότι το 2018 ήταν το δεύτερο έτος εφαρμογής της ολοκληρωμένης προσέγγισης της διαχείρισης βάσει επιδόσεων, μέτρησης των επιδόσεων της Αρχής βάσει νέων ΒΔΕ και εφαρμογής του σχεδίου στρατηγικής της Αρχής για το 2020·

4. σημειώνει με ικανοποίηση τα θετικά αποτελέσματα που πέτυχε η Αρχή όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών για την επιστημονική παραγωγή· σημειώνει, επίσης, ότι στον μοναδικό τομέα που δεν επιτεύχθηκε ο στόχος του 90 % και περατώθηκε εγκαίρως το 83,6 % των εκροών, η καθυστέρηση περιορίστηκε σε ορισμένους τομείς όπου παρατηρήθηκε ιδιαίτερα μεγάλος φόρτος εργασίας·

5. σημειώνει ότι σύμφωνα με την εξωτερική αξιολόγηση της Αρχής που ξεκίνησε το 2017, η Αρχή ενέκρινε μία σειρά συστάσεων στη συνεδρίασή της τον Οκτώβριο του 2018· σημειώνει ότι στους τομείς προόδου που αναφέρονται στην έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνονταν συγκεκριμένα οι νέοι μηχανισμοί της Αρχής για τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς, η συνεργασία με τις αρχές των κρατών μελών και η ενισχυμένη ανεξαρτησία της· σημειώνει ότι οι τομείς βελτίωσης που επισημαίνονται στην αξιολόγηση σχετίζονται με την προσέγγιση της Αρχής όσον αφορά την ιεράρχηση των πόρων, την οικονομική ορατότητα του συστήματός της για την πρόσληψη εμπειρογνωμόνων, και την ανάγκη καλύτερης προσαρμογής του υλικού προβολής της στις ανάγκες διαφορετικών κοινών·

([1]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0023.
([2]) ΕΕ C 202 της 12.6.2018, σ. 1.
([3]) ΕΕ C 202 της 12.6.2018, σ. 3.

6. σημειώνει με ικανοποίηση ότι η Αρχή χρησιμοποιεί από κοινού πόρους και πραγματοποιεί από κοινού δραστηριότητες με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων στους τομείς της εκτίμησης κινδύνου, της συλλογής δεδομένων και της έρευνας· σημειώνει ότι η Αρχή έχει αυξήσει την από κοινού χρήση πόρων και την από κοινού πραγματοποίηση δραστηριοτήτων με το Κοινό Κέντρο Ερευνών ιδίως στον τομέα των περιβαλλοντικών δεδομένων και των χαρτών· προτρέπει σθεναρά την Αρχή να επιδιώξει ενεργά περαιτέρω και ευρύτερη συνεργασία με όλους τους οργανισμούς της Ένωσης·

7. ενθαρρύνει την Αρχή να συνεχίσει την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της·

8. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμβολή της Αρχής στην ασφάλεια της αλυσίδας τροφίμων και ζωοτροφών, και για τις σημαντικές προσπάθειές της για την παροχή στους διαχειριστές κινδύνου της Ένωσης εμπεριστατωμένων, ανεξάρτητων και επικαιροποιημένων επιστημονικών συμβουλών σχετικά με ζητήματα που συνδέονται με την αλυσίδα τροφίμων, με τη σαφή ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα αποτελέσματα και τις πληροφορίες στις οποίες βασίζονται αυτά, και με τη συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη και θεσμικούς εταίρους για την ενίσχυση της συνοχής του ενωσιακού συστήματος ασφάλειας των τροφίμων και της εμπιστοσύνης σε αυτό·

9. επισημαίνει ότι το 2018 η Αρχή οριστικοποίησε 788 ερωτήσεις μέσω επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, τεχνικών εκθέσεων και δημοσιεύσεων υποστήριξης·

10. πιστεύει ότι η Αρχή θα πρέπει να συνεχίσει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην κοινή γνώμη και να δεσμευθεί για την εδραίωση του ανοικτού χαρακτήρα και της διαφάνειας· τονίζει ότι, στο πλαίσιο αυτό, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]) αναθέτει στην Αρχή πρόσθετα καθήκοντα σε σχέση με την αξιολόγηση ασφάλειας και τις δημόσιες επικοινωνίες, τα οποία συνεπάγονται όλα πρόσθετο κόστος·

Πολιτική προσωπικού

11. σημειώνει ότι, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το ποσοστό εκτέλεσης του οργανογράμματος ανερχόταν σε 97,49 %, με την κάλυψη 5 θέσεων μόνιμων υπαλλήλων και 306 θέσεων έκτακτων υπαλλήλων από τις 319 θέσεις που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της Ένωσης (σε σύγκριση με 323 εγκεκριμένες θέσεις το 2017)· σημειώνει ότι, επιπλέον, 122 συμβασιούχοι υπάλληλοι και 14 αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες εργάστηκαν για την Αρχή το 2018·

12. επισημαίνει με ανησυχία ότι η Αρχή, ως ένας από τους ρυθμιστικούς οργανισμούς της Ένωσης που είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση κινδύνου ρυθμιζόμενων προϊόντων, δεν λαμβάνει επαρκείς πόρους για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων της· επιμένει ότι πρέπει να διατεθούν στην Αρχή επαρκείς πόροι για την εκτέλεση των καθηκόντων της·

13. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει διαπιστώσει μια οριζόντια τάση σε όλους τους οργανισμούς όσον αφορά τη χρήση εξωτερικού προσωπικού που προσλαμβάνεται με καθήκοντα παροχής συμβουλών σε θέματα ΤΠ· ζητεί να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εξάρτηση από εξωτερικές προσλήψεις στον εν λόγω σημαντικό και ευαίσθητο τομέα, προκειμένου να περιοριστούν ενδεχόμενοι κίνδυνοι·

14. σημειώνει ότι η Αρχή ενέκρινε την πρότυπη απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την πολιτική για την προστασία της αξιοπρέπειας του προσώπου και την πρόληψη της παρενόχλησης· σημειώνει επιπλέον ότι διοργάνωσε υποχρεωτικά σεμινάρια κατάρτισης τόσο για το προσωπικό όσο και για τα διευθυντικά στελέχη και έθεσε σε λειτουργία εμπιστευτικές συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και δημοσίευσε στο εσωτερικό της δίκτυο έκθεση σχετικά με την παρενόχληση, η οποία περιέχει τα στατιστικά στοιχεία και τις επίσημες διαδικασίες που κινήθηκαν κατά την περίοδο 2014-2018· ζητεί από την Αρχή να υποβάλει αναφορά στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν μετά τη διερεύνηση των υποθέσεων παρενόχλησης·

15. αναγνωρίζει ότι η ισορροπία όσον αφορά την εκπροσώπηση των φύλων στις ανώτερες διευθυντικές θέσεις της Αρχής είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι 2 από τις 5 θέσεις καταλαμβάνονται από άνδρες και 3 από γυναίκες· εκφράζει ανησυχία, ωστόσο, για τη γεωγραφική ανισορροπία, δεδομένου ότι κανένα ανώτερο διευθυντικό στέλεχος δεν είναι πολίτης των κρατών που προσχώρησαν στην Ένωση το 2004· ζητεί από την Αρχή να λάβει μέτρα που εξασφαλίζουν ότι υπάρχει καλύτερη γεωγραφική ισορροπία στις ανώτερες διευθυντικές θέσεις της·

16. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι, όσον αφορά τη διετή περίοδο αναμονής, η πολιτική του 2017 για την ανεξαρτησία περιλαμβάνει την υποχρέωση ελέγχου των συμφερόντων των εμπειρογνωμόνων μόνο σε σχέση με την εντολή της επιστημονικής ομάδας στην οποία ο εμπειρογνώμονας αιτείται να συμμετάσχει· ζητεί να επικαιροποιηθεί χωρίς καθυστέρηση η πολιτική, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα συμφέροντα των εμπειρογνωμόνων θα εξετάζονται στο πλαίσιο της συνολικής αρμοδιότητας της Αρχής, όπως έχει επανειλημμένα ζητήσει το Κοινοβούλιο·

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τη διαφάνεια και τη βιωσιμότητα της αξιολόγησης κινδύνου στην αλυσίδα τροφίμων στην ΕΕ και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 178/2002, (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, (ΕΚ) αριθ. 1831/2003, (ΕΚ) αριθ. 2065/2003, (ΕΚ) αριθ. 1935/2004, (ΕΚ) αριθ. 1331/2008, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 (ΕΕ) 2015/2283 και της οδηγίας 2001/18/ΕΚ (ΕΕ L 231 της 6.9.2019, σ. 1).

17. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η χρηματοδότηση της έρευνας από εταιρείες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής δεν θεωρείται σημαντική για την περίοδο αναμονής, αν τα ποσά που διακυβεύονται δεν υπερβαίνουν το 25 % του συνολικού προϋπολογισμού για την έρευνα που τελεί υπό τη διαχείριση του εμπειρογνώμονα και/ή της ερευνητικής τους ομάδας, και το όριο εφαρμόζεται σε μεμονωμένες πηγές και όχι σε όλες τις ιδιωτικές πηγές σε συνδυασμό· ζητεί να αφαιρεθεί το όριο χρηματοδότησης από την πολιτική ανεξαρτησίας της Αρχής, σύμφωνα με τα επανειλημμένα σχετικά αιτήματα του Κοινοβουλίου·

Πρόληψη και διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων και διαφάνεια

18. σημειώνει με ανησυχία ότι η Αρχή έχει αντιμετωπίσει προβλήματα συγκρούσεων συμφερόντων και ότι, σύμφωνα με έρευνες, το ποσοστό των εμπειρογνωμόνων με σύγκρουση συμφερόντων οικονομικής φύσεως κυμάνθηκε από 59 % το 2013 έως 49 % το 2017· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει διαπιστώσει ανάγκη ενίσχυσης της ανεξαρτησίας του υπόλογου, αλλά δεν αποφαίνεται για την ανεξαρτησία των εμπειρογνωμόνων· καλεί την Αρχή να εγκρίνει μια αυστηρή περίοδο αναμονής όσον αφορά συγκρούσεις συμφερόντων οικονομικής φύσεως, καθώς και σαφείς κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής σχετικά με την αξιοποίηση των εμπειρογνωμόνων, που θα προφυλάσσει τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις της Αρχής από αθέμιτη επιρροή·

19. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, όπως οι εμπειρογνώμονες που παρίστανται σε ακροάσεις ή τα μέλη του συμβουλευτικού φόρουμ, σημείων επαφής ή επιστημονικών δικτύων, δεν υπόκεινται σε έλεγχο σύγκρουσης συμφερόντων και για το ότι οποιαδήποτε ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων στον τομέα αυτόν μπορεί να περάσει απαρατήρητη·

20. υπενθυμίζει τις συστάσεις που περιέχονται στο ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με την ενωσιακή διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων, και συγκεκριμένα την έκκλησή του στην Αρχή να βελτιώσει την ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους, να επικαιροποιήσει τα κατευθυντήρια έγγραφά της σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις σε όλους τους σχετικούς τομείς, να αυξήσει την ευχέρεια χρήσης των πληροφοριών που παρέχονται στον ιστότοπό της και να διευκολύνει την εξόρυξη δεδομένων, να δημοσιεύει τη γνώμη της σε επιστημονικά περιοδικά αξιολογούμενα από ομοτίμους και να ενθαρρύνει περισσότερους ανεξάρτητους εθνικούς εμπειρογνώμονες και άλλους επιστήμονες να συμμετέχουν στο έργο της και να αποκλείσει τη συμμετοχή εμπειρογνωμόνων με συγκρούσεις συμφερόντων από όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης από ομοτίμους· σημειώνει από την απάντησή της ότι η Αρχή υιοθέτησε αρκετές από τις συστάσεις στον αναθεωρημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]), ιδίως όσον αφορά την αύξηση της διαφάνειας και της προσβασιμότητας των ενημερώσεων σχετικά με τους κινδύνους·

21. υπενθυμίζει ότι ο αναθεωρημένος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 θα απαιτεί από την Αρχή να διαθέτει, βάσει μιας προορατικής προσέγγισης, προς μεταφόρτωση, εκτύπωση και συμβούλευση σε ηλεκτρονική μορφή, κανονιστικά δεδομένα που έχουν υποβληθεί από αιτούντες· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό θα επιτρέψει στην Αρχή να επωφεληθεί από την εκτεταμένη αξιολόγηση από ομοτίμους της επιστημονικής κοινότητας· υπενθυμίζει ότι αυτή η απαίτηση διαφάνειας είναι απαραίτητη για την έρευνα που χρηματοδοτείται από τη βιομηχανία, αλλά δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για να απορρίπτεται η χρήση δεδομένων που διατηρούνται ως εμπιστευτικά για θεμιτούς λόγους, όπως τα προσωπικά ιατρικά αρχεία των ασθενών, από πανεπιστημιακούς·

Εσωτερικοί έλεγχοι

22. σημειώνει το γεγονός ότι, το 2018, πραγματοποιήθηκε έλεγχος καταλληλότητας με σκοπό να αξιολογηθεί πώς να αναθεωρηθεί η στρατηγική της αρχής για την καταπολέμηση της απάτης το 2019 και κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, και ότι η Αρχή δεν υποχρεώθηκε να διαβιβάσει ή να δώσει συνέχεια σε υποψίες περιστατικών απάτης στην OLAF·

23. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εξέδωσε μια έκθεση ελέγχου με τίτλο «Human Resources Management & Ethics in EFSA» και η Αρχή καταρτίζει ένα αντίστοιχο σχέδιο δράσης για την αξιοποίηση διαφόρων δυνατοτήτων βελτίωσης· καλεί την Αρχή να υποβάλει έκθεση στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται·

24. καλεί την Αρχή να επικεντρωθεί στη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνάς της στο κοινό και να αξιοποιήσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και άλλα μέσα ενημέρωσης για να προσεγγίσει το κοινό·

25. παραπέμπει, όσον αφορά άλλες παρατηρήσεις οριζόντιου χαρακτήρα που συνοδεύουν την απόφαση απαλλαγής, στο ψήφισμά του της 14ης Μαΐου 2020 ([6]) σχετικά με τις επιδόσεις, τη χρηματοοικονομική διαχείριση και τον έλεγχο των οργανισμών.

([5]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1).

([6]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0121.